Kalankasvatuksen ympäristönsuojelun neuvottelupäivä 7.11.2018

Kasvattajan puheenvuoro

Vesiviljely

- Vesiviljelystrategia 2022 (VNpp vahv. 30.12.15)
  - ✓ Manner-Suomen tuotanto nostetaan 20 milj kg/a
  - ✓ Kilpailukykyinen, kestävä ja kasvava elinkeino

- Sinisen biotalouden kansallinen kehittämissuunnitelma

- Tavoitteiden saavuttamisen perusedellytykset:
  - ✓ Kasvatuspaikat, joissa tuotanto on sallittu
  - ✓ Ympäristöluvat , jotka mahdollistavat toiminnan

RAJOITUKSISTA ONGELMANRATKAISUUN

- Ajattelutapaan muutos
  - ✓ Tuotannon lisäys ei tarkoita kuormituksen lisäystä
  - ✓ Rajoitus ei ole ainoa ratkaisu
- Sijainninohjauksen 2. vaihe
  - ✓ Kasvatukseen sopivat alueet ➔laitospaikat
- Korvaavat toimenpiteet vaihtoehtona
  - ✓ Ravinteiden kierrättäminen ja poistaminen
- Innovaatiot ja uudet tekniikat
  - ✓ Vaihtoehtojen etsintä
  - ✓ Uudet toimintatavat

Kasvatettua kalaa

kuluttajille, jatkojalostajille ja luonnonkantojen vahvistamiseen ja ylläpitoon

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kasvattajanäkökulma

- Ympäristövaikutuksia on seurattu ja arvioitu noin 50 vuotta. Onko jotain opittu?
  - Nähdään tarkkailtavan alueen kehitys seuranta-aikana (kalankasvatuksen ja muiden tekijöiden yhteisvaikutukset)
  - ominaiskuormituksen aleneminen on merkittävä
  - lupaehtojen noudattaminen/rikkominen voidaan havaita

- Mitä muuta olisi pitänyt huomata?
  - laitosalue/kasvatuspaikka ei kaikilta olosuhteiltaan voi vastata luonnontilaista kohdetta. Mikä on kohtuullinen laitosalueen koko ; millaiset poikkeamat tavoitearvoista?
  - laitosalue on hyvin pieni osa tarkasteltavaa vesimuodostelmaa. Lähipisteiden arvot kuvaavat laitosalueen tilannetta. Vaikutusta ympäristöön pitäisi katsoa laitosalueen ulkopuolella?
  - ympäristövaikutuksen kausivaihtelu. Onko sesonkiaikana lähipisteestä otettu näyte edustava vesimuodostuman tilan kuvaaja? ”Toipuuko” alue kuormitusjaksojen välillä?

Vesienhoidon ja vesiviljelyn tavoitteet

- Vesien hyvä tila ja kalankasvatuksen tuotannon lisäys eivät sulje toisiaan pois
- Miten ne sovitetaan yhteen?
  - YVA – etsitään yhteisesti hyväksyttävissä olevaa ratkaisua
    - Toiminnan määrittely ⇔ Hyötyjen ja haittojen arviointi
      - Haittojen estäminen, lieventäminen tai hyvittäminen
  - Ympäristölupaprosessi

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN (ennakko)ARVIOINTI

Kasvattajanäkökulma

- Mitä YVA-arviointi tuo kasvattajalle ?
  - Kaksi osittain päällekkäistä prosessia yhden sijasta
    - kustannukset kohoavat
    - valmisteluaika hankepäätöksen ja ympäristölupahakemuksen jättämisen välillä pitenee
  - Ympäristölupakäsittely nopeutuu?
    - ajansäästö kuluu YVA-prosessissa
  - Tutkijoiden ja asianosaisten näkemysten rinnalle nostetaan ”suuri yleisö” mielipiteineen
    - yrittäjä joutuu ”mainosmieheksi” työnteon kustannuksella
    - ”periaatteesta” vastustava joukko ei hyväksy muuta kuin oman näkemyksensä
    - yhteysviranomaisen ja yrittäjän työmäärän kasvu mielipiteiden käsittelyssä

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kasvattajanäkökulma

- Voidaanko YVA-arvioinnissa erottaa kalankasvatuksen ja muiden tekijöiden vaikutukset ?
  - mikä merkitys kalankasvatuksen kuormituksella on vesimuodostuman kehitykselle ?
  - jos muut tekijät ovat ratkaisevia, kenen niihin pitäisi vaikuttaa?
- Onko YVA-arvioinnista apua toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä?
  - potentiaalisten laitospaikkojen määrä on rajallinen
  - taloudellisesti järkevien vaihtoehtojen määrä on rajallinen
  - arviointi kasvattajan kannalta ”hyvien” paikkojen käyttöehdoista siirtyy luvittajalta yhteysviranomaiselle

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI
Kasvattajanäkökulma

- Mitä ja miten arvioidaan ja kuka sen maksaa?

  - asetettu tavoitetila ja luokitus perustuu sopimukseen
  - mitä ulompana merellä ollaan , sen vähemmän on havaintoja ja sitä suurempia tietopuutteita
  - velvoitetarkkailupisteitä hyödynnetään arvioinnissa ⇔ pisteet on sijoitettu mahdollisen vaikutuksen havaitsemisen kannalta herkkiin kohtiin
  - mikä on julkisin varoin hoidettavaa perustutkimusta, mikä yrittäjän kustannettavaa ?
  - kaikkea ei voi selvittää etukäteen, mallinnuksiin liittyy aina epävarmuutta
  - tarvitaan isoja yksikköjä pilottilaitoksiksi, tarvitaan kokeiluja kompensaatioista

TOTEUTUVATKO TAVOITTEET ?

- Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty, liikaa suunniteltu jää tekemättä
  - Pilaako pitkittyvä suunnittelu ja kaikkien mielipiteiden kuuleminen kalanviljelyn mahdollisuudet ?
  - Romahtaako Suomen kalatalous lopullisesti ?

Kiitos!

Tack för er uppmärksamhet !

Suomen
Kalankasvattajaliitto ry